

ԿԵՆՅԱՂՕԳՈՒՏ ԲԱՆՔ

ՔԱՂԱՔԱՂԱՐՈՒԹԻՒՆ.

(Շարայարութիւն. Տես էջ. 41, 115, 134, 159.)

Ե.

ԱՆՀԱՄ ԿԱՏԱԿՆԵՐ ՈՒ ԱՆՎԱՅՆՎԱՐՄՈՒՆՔ.

1. Կըսիրէ մէկուն մէկային հետ իյնալ, անհամ անժուր կատակներ ընել :
2. Յանկարծական ձայներով, կամ մէկդին մէկայդին պահուրտելով՝ մէկը մէկայը կը վախճընէ, ու մեծ զուարճութիւն կը զգայ :
3. Մէկուն յօրանջելն որ տեսնէ, մատը բերնին մէջ կը խորէ :
4. Մէկուն քիթը սրբելն որ տեսնէ, յանկարծակի ձեռքէն քաշկինակը կը քաշէ :
5. Երբ կը տեսնէ որ մէկը արողի վրայ պիտի նստի, կերբայ ետեւէն արողը կը քաշէ ու խեղճը վար կը ձգէ :
6. Քնացած մէկն որ տեսնէ, կերբայ քովը կը խտղատ (զըտըզլամագ), եւ կամ քրին ծակը յարդ կամ փետուր կը խորէ :
7. Սրբազան բաներ, եւ մինչեւ Աստուծոյ սուրբ անունը անդադար բերանը կ'առնու, անոր վրայ կ'երդնու :
8. Ստեպ բերնէն անվայել խօսքեր ու յիշոցքներ կը հանէ, ու չմտածեր որ վերջի աստիճանի անկըրքութեան, կոպտութեան, Աստուծմէ ջվախնալու ու մարդկանցմէ չամբնալու նշան է :
9. « Աչքս կուրնայ, գլուխս կոտրի... » եւ ասոր նման անմիտ խօսքերով երդմունքներ կը ընէ :
10. Ընկերները կը կսմըքէ, կը դրդէ, կը ճանկըտէ, եւ կարծես քէ զանոնք տանջելով միայն կը զուարճանայ :
11. Ձեռքի կատակներ կըսիրէ ընել :
12. Խաղի մէջ միշտ իր կամքը կուզէ յառաջ տանիլ :
13. Միշտ իր սիրած խաղը կուզէ որ խաղան, ու չմտածեր որ երբեմն ալ ուրիշներուն ուզածը պէտք է ընել :
14. Խաղի մէջ անդադար վեճ կ'ուր կը հանէ :
15. Սմէն տեսակ խարդախութիւն կը բանեցընէ որ խաղի ընկերներուն յաղթէ :
16. Իրմէ պզտիկներուն հետ գոռոզութեան կը մարտի, ու չմտածեր որ երբ իրմէ մեծերն ալ

իր հետը անանկ վարուէին՝ բանը ուր կը հասներ :

17. Յանցանքը դուրս ելած ատեն ոչ երբեք սխալեցայ կըսէ. անմտաբար կը կարծէ որ յանցանքը ճանչնալն ու խոստովանելով խոնարհաբար թողութիւն խնդրելը՝ մարդուս նախատինք ու ցածութիւն է. որ ընդ հակառակն մեծ պատիւ է, ու տղուն մը համար ինքզինքը սիրցընելու մեծ պատճառ :

18. Երբոր ուզածը չտան կամ չընեն կը սարդոյի, քիթը կը կախէ : Իր ըրած յանցանքին համար անմեղ ընկերոջը պատժուիլը կը տեսնէ ու անխիղճ վատութեամբ ձայն ջհաներ :

19. Ուտելու բան մը որ ունենայ՝ ամենեւին ընկերներուն բաժին ջհաներ, անողորմաբար կը նստի անոնց առջեւ կուտէ, ու չմտածեր որ անոնք ալ իրեն պէս տղայ են, կընայ սրտերնին ուզել :

20. Անոնց բան մընալ տալու ըլլալ, Կայենի պէս գէշերը կը նտրէ :

21. Ընկերներուն վրայ լաւ բան մը տեսնելու ատեն փոխանակ ուրախանալու, նախանձէն կը տրտմի :

22. Սաստիկ ռիսակալ ու վրէժխնդիր կը լլայ :

23. Փուճ բանի համար մէկէն կը բորնկի, կը բարկանայ ու ինչ կը քի տէր ըլլալը ամենուն կը լլայտէ :

24. Լըբաբար ծուխ (քիւրիւն) կը քաշէ, ու հասակէն ալ չամաչեր :

25. Բազմութեան մէջ մտած ատենը մէկը մէկայը կը հրէ կը հրմըշտըկէ, որպէս զի առաջ երբայ բուն հանդեսին տեղը հասնի, ու չմտածեր որ ամենուն ալ փափաքելի է այն :

26. Զգիտեր նաեւ որ ընկերութեան մը մէջ ու որ եւ իցէ բազմութեան առջեւ ոչ երբեք բարձրաձայն պէտք է խօսիլ :

Մարդիկ ունեցած բաներուն յարգը ամենեւին չեն գիտեր. առողջութիւնն ու ազատութիւնը վայելած ատեննին աչքերնուն չընեար, բայց երբոր զանոնք կը կորսընցընեն՝ այն ժամանակ՝ կիմանան անոնց յարգն ու արժէքը, եւ զանոնք նորէն ձեռք բերելու համար շատ անգամ մինչեւ բոլոր ունեցածնին կուզեն տալ :